

Bruxelles, 26. studenoga 2018.
(OR. en)

14554/18

DEVGEN 221
COHAFA 105
ACP 122
RELEX 992
SUSTDEV 17
ALIM 13
AGRI 576
FAO 50
SAN 418

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Na datum:	26. studenoga 2018.
Za:	Delegacije

Br. preth. dok.:	14283/18
Predmet:	Jačanje globalne sigurnosti opskrbe hranom i prehrane – zaključci Vijeća (26. studenoga 2018.)

Za delegacije se u Prilogu nalaze Zaključci Vijeća o jačanju globalne sigurnosti opskrbe hranom i prehrane, a koje je Vijeće usvojilo na svojem 3654. sastanku održanom 26. studenoga 2018.

**Jačanje globalne sigurnosti opskrbe hranom i prehrane
Zaključci Vijeća**

1. Uvažavajući činjenicu da nesigurnost opskrbe hranom i prehrane predstavlja veliki globalni izazov u borbi protiv siromaštva i sve veće nejednakosti, Vijeće podsjeća na snažnu predanost EU-a i njegovih država članica u pogledu iskorjenjivanja gladi i svih oblika loše ishranjenosti u skladu s novim Europskim konsenzusom o razvoju, Europskim konsenzusom o humanitarnoj pomoći, Programom održivog razvoja do 2030. i ostvarivanjem prava na hranu.
2. Vijeće s time u vezi podsjeća na svoje prethodne odgovarajuće zaključke¹ te pozdravlja Treće dvogodišnje izvješće o provedbi obveza EU-a u području politika za sigurnost opskrbe hranom i ishrane, kao i Treće izvješće o napretku akcijskog plana Komisije za prehranu.
3. Vijeće pozdravlja rad Komisije u smislu ispunjenja obveza EU-a u vezi s prehranom, kao i njezine napore da mobilizira sve relevantne sektore radi potpore programima za prehranu na globalnoj razini, kao i na razini partnerskih zemalja. Vijeće posebice pozdravlja ostvareni napredak u ispunjavanju financijske obveze EU-a u vezi s ulaganjem 3,5 milijardi EUR u područje prehrane između 2014. i 2020., pri čemu je između 2014. i 2017. više od 2,49 milijardi EUR već dodijeljeno programima prehrane.
4. Vijeće pozdravlja rad koji zajedno obavljaju EU i njegove države članice čime dokazuju da utječu na oblikovanje i unapređivanje globalnog programa za sigurnost opskrbe hranom i prehrane. EU i njegove države članice zajedno podržavaju partnerske zemlje te lokalne, nacionalne i regionalne dionike u izgradnji otpornih životnih uvjeta, jačanju lokalnih prehrambenih sustava u područjima nesigurne opskrbe hranom te poboljšanju rezultata u području prehrane. Te mjere nisu ključne samo za postizanje 2. cilja održivog razvoja, nego i za cjelokupno ostvarenje Programa održivog razvoja do 2030. Vijeće u tome smislu potvrđuje važnost Desetljeća djelovanja UN-a u području prehrane (2016. – 2025.).

¹ Zaključci Vijeća o sigurnosti opskrbe hranom i prehrane (10392/16); Zaključci Vijeća o Drugom izvješću o napretku Akcijskog plana za prehranu (10679/17).

5. Iako je svjesno toga da neke zemlje nastavljaju dobro napredovati u rješavanju problema nesigurnosti opskrbe hranom i prehrane te kronično loše ishranjenosti djece, Vijeće je krajnje zabrinuto zbog toga što je u posljednje tri godine došlo do porasta gladi u svijetu, koje se ogleda u činjenici da 821 milijun ljudi pati od gladi i loše ishranjenosti, i to nakon desetljeća smanjenja te pojave. Procjenjuje se, u međuvremenu, da 151 milijun odnosno 22 % djece mlađe od pet godina još zaostaje u tjelesnom razvoju. U 2017. 124 milijuna ljudi (što odgovara povećanju od 11 % u odnosu na 2016.) bilo je diljem 51 zemlje izloženo velikoj nesigurnosti opskrbe hranom u mjeri koja je zahtijevala hitno djelovanje.
6. Uvažavajući činjenicu da svaka treća osoba diljem svijeta pati od loše ishranjenosti, Vijeće je svjesno potrebe da se poprati prijelaz na održive poljoprivredno-prehrambene sustave kojima se štiti zdravlje ljudi. S obzirom na jačanje posljedica promjene klime i oružanih sukoba, kao i na sve jače opterećenje na zemljišta i prirodne resurse, znatno će se povećati pritisak na sposobnost poljoprivredno-prehrambenih sustava da na održiv način doprinose sigurnoj, zdravoj i hranjivoj prehrani stanovništva čiji broj sve brže raste. Urbane aglomeracije sve su ranjivije, pri čemu su stope njihova rasta u Africi najveće u svijetu, a što je djelomično potaknuto ruralnim siromaštvom. Obnova zamaha i mobilizacija međunarodne zajednice bit će od presudne važnosti za postizanje „nulte stope gladi” i okončanja loše ishranjenosti u svim njezinim oblicima do 2030. (drugi cilj održivog razvoja).
7. Vijeće ističe zabrinjavajuće globalne trendove u prehrani kao i, s time u vezi, sve teži problem prekomjerne težine i pretilosti, a koji se pak odražavaju u brojkama od 672 milijuna pretilih osoba i 1,3 milijarde osoba s prekomjernom tjelesnom težinom. U mnogim zemljama u kojima vladaju uvjeti nesigurne opskrbe hranom, prekomjerna tjelesna težina i pretilost pojavljuju se uz pothranjenost i druge oblike loše ishranjenosti. Vijeće s time u vezi potiče Komisiju i države članice da pruže potporu prehrambenim sustavima kojima se osigurava održiva sigurnost opskrbe hranom i prehrane za sve, među ostalim sudjelovanjem u izradi dobrovoljnih smjernica o prehrambenim sustavima i prehrani u okviru Odbora za svjetsku sigurnost opskrbe hranom.

8. Uvažavajući rezultate u području sigurnosti opskrbe hranom i prehrane, koje su ostvarili EU i njegove države članice, Vijeće podržava preporuke i zaključke iz obaju izvješća, a posebice:

- a. Jačanje zajedničkog djelovanja EU-a i država članica u borbi protiv snažnog učinka promjene klime na poljoprivredu i globalnu opskrbu hranom.** EU i njegove države članice proaktivnije će raditi na provedbi Pariškog sporazuma i promicanju poljoprivrede prilagodljive promjenama klime, pri čemu su svjesne važne uloge poljoprivrednih praksi u prilagodbi promjenama klime i njihovu ublažavanju, kako je predviđeno u okviru zajedničkog rada iz Koronivije u području poljoprivrede, a o čemu svjedoče i druge odgovarajuće preuzete obveze u smislu pružanja potpore zemljama u razvoju kako bi one mogle ispuniti svoje nacionalno utvrđene doprinose. Vijeće nadalje ističe potrebu za zaštitom biološke raznolikosti i ekosustava, kao i za borbom protiv degradacije tla i dezertifikacije.
- b. Uvažavanje ključne uloge žena unutar cijelih poljoprivredno-prehrambenih vrijednosnih lanaca, kao i pri upravljanju prirodnim resursima i osiguravanju sigurnosti opskrbe hranom i prehrane.** Vijeće odlučno poziva Komisiju i države članice da se pobrinu za to kako bi se odgovarajuća pozornost posvetila razvoju rodno osjetljivih vrijednosnih lanaca, a u skladu s pravnom stečevinom EU-a, uključujući Akcijski plan EU-a za rodnu ravnopravnost (GAP II). Potrebno je povećati upotrebu izvješćivanja na temelju spola kako bi se bolje odrazio doprinos žena i preciznije mjerili naponi usmjereni prema ženama, u njihovu korist te radi osnaživanja njihova statusa. Vijeće ističe važnost rada u svrhu ispunjavanja obveza EU-a u području prehrane, a koji se obavlja u svim fazama životnog ciklusa. Povrh toga, Vijeće uvažava činjenicu da održiv i uključiv razvoj zahtijeva zajedničko rješavanje svih oblika loše ishranjenosti i rodni nejednakosti, uključujući specifične ranjivosti žena i djevojčica u kriznim i hitnim situacijama, a radi osiguravanja učinkovitosti ulaganja u cjelini. S time u vezi važno je nastaviti poduzimati napore za jačanje mehanizama socijalne zaštite u pogledu sigurnosti opskrbe hranom i prehrane.

- c. **Jačanje suradnje EU-a i njegovih država članica u području otpornosti na promjene klime, održivosti i razvoja pametnih inovacija u poljoprivredi radi održive preobrazbe ruralnih područja, oslanjajući se pritom na obveze preuzete u okviru sastanka na vrhu „Jedan planet”.** Posebna bi se pozornost trebala posvetiti jačanju nacionalnih i regionalnih kapaciteta za istraživanja i inovacije u poljoprivredi te promicanju partnerstava s više dionika s ciljem pojačanog i dugotrajnog učinka, kao što je program DeSIRA (*Development-Smart Innovation through Research in Agriculture*).
- d. **Ustrajavanje na strateškom pristupu prehrambenim krizama i lošoj ishranjenosti na temelju povezivanja humanitarne pomoći, razvoja i mira kako bi se takvi sukobi uzeli u obzir i spriječili,** a u kontekstu činjenice da je neuspjeh u nastojanjima da se smanji glad u svijetu usko povezan s povećanjem broja sukoba i nasilja u nekoliko dijelova svijeta. EU i njegove države članice potiču se da pojačaju potporu globalnoj mreži protiv prehrambenih kriza radi unapređenja zajedničkih analiza i koordiniranih odgovora, kao i da obnove svoju podršku relevantnim agencijama UN-a, među ostalim Organizaciji za hranu i poljoprivredu (FAO), Međunarodnom fondu za razvoj poljoprivrede (IFAD) i Svjetskom programu za hranu (WFP). Kako bi se, nadalje, lakše spriječila glad i riješili strukturni uzroci nesigurnosti opskrbe hranom i prehrane, EU i njegove države članice trebaju ojačati otpornost najugroženijih zemalja u skladu s globalnom strategijom EU-a. Povrh toga, Vijeće ističe da je potrebno uvažiti povezanost oružanih sukoba, nesigurnosti opskrbe hranom i prijetnji od gladi, kao i to da se EU i njegove države članice obvežu na unapređenje provedbe Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 2417. Vijeće, uz navedeno, uvažava potrebu za promicanjem dosljednih i dobro koordiniranih humanitarnih i razvojnih politika i programa kako bi se otklanjanjem nesigurnosti opskrbe hranom i loše ishranjenosti spasili životi i izgradila otpornost.

e. **Jačanje povezanosti malih poljoprivrednika te malih i srednjih poduzeća i ulaganje posebno u stvaranje radnih mjesta u ruralnim područjima**, posebice za žene i mlade, s ciljem promicanja uključivog i održivog rasta u okviru poljoprivrednih lanaca vrijednosti, a s obzirom na važnost promicanja regionalne trgovine poljoprivrednim proizvodima radi smanjenja ekstremnog siromaštva. Vijeće s time u vezi ističe relevantnost inicijative Komisije za novi savez Afrike i Europe s ciljem održivih ulaganja i radnih mjesta, kao i proširenja partnerstava na temelju Plana vanjskih ulaganja i Skrbničkog fonda za Afriku, među ostalim u svrhu razvoja poljoprivrednog sektora, uzimajući pritom u obzir predanost EU-a i njegovih država članica rješavanju temeljnih uzroka nezakonitih migracija i prisilnog raseljavanja. Takva bi se partnerstva trebala prilagoditi posebnim potrebama malih poljoprivrednika te malih i srednjih poduzeća, pridržavati se načela odgovornih ulaganja u poljoprivredne i prehrambene sustave te nastaviti provedbu dobrovoljnih smjernica o odgovornom upravljanju u poljodjelstvu, ribarstvu i šumarstvu u okviru nacionalne sigurnosti opskrbe hranom, pri čemu valja istaknuti da je Odbor za svjetsku sigurnost opskrbe hranom odobrio navedena načela i smjernice. Vijeće, nadalje, sa zadovoljstvom očekuje preporuke Radne skupine Komisije za ruralna područja u Africi na temu jačanja našeg partnerstva u području hrane i poljoprivrede.

9. Vijeće uvažava činjenicu da će se do 2025., u zemljama koje Komisija smatra prioritetnima za rješavanje pitanja prehrane, 4,7 milijuna djece spasiti od prijetnje zaostajanja u tjelesnom razvoju. Riječ je o udvostručenju u odnosu na prošlogodišnju brojku od 2 milijuna, a koje predstavlja hvaljevrijedan napredak u podršci partnerskim zemljama u ostvarenju cilja smanjenja broja slučajeva zaostajanja djece u tjelesnom razvoju za najmanje 7 milijuna do 2025. Vijeće, međutim, izražava krajnju zabrinutost jer je trenutačni tempo smanjivanja pojave zaostajanja djece u tjelesnom razvoju i dalje nedovoljan za ostvarivanje globalnih ciljeva u tome pogledu do 2025.², a čime se dovodi u pitanje postizanje ciljeva održivog razvoja. Vijeće s time u vezi odlučno poziva Komisiju da zajedno s državama članicama znatno pojača napore za rješavanje loše ishranjenosti u svim njezinim oblicima (zaostajanje u tjelesnom razvoju, nedostatak mikrohranjivih tvari i prekomjerna tjelesna težina).

² U okviru prvog cilja Svjetske zdravstvene skupštine želi se „za 40 % smanjiti u svijetu broj djece mlađe od pet godina koja su pogođena zaostajanjem u tjelesnom razvoju”. To znači smanjiti broj djece u svijetu pogođene zaostajanjem u tjelesnom razvoju za oko 70 milijuna (tj. smanjenje sa 171 milijun u 2010. na otprilike 103 milijuna u 2025.).

10. Vijeće potiče Komisiju da na globalnoj razini aktivno nastavi djelovati kako bi sigurnost opskrbe hranom i prehrane ostala prioritetom programa razvojne suradnje EU-a. Vijeće ističe da EU i njegove države članice mogu zajednički doprinijeti poboljšanju sigurnosti opskrbe hranom i prehrane, na temelju višesektorskog pristupa s više dionika, a kojim se prehranu uključuje u različite sektore poput poljoprivrede, socijalne zaštite, zdravstva, obrazovanja, voda, sanitarnih usluga i higijene itd. Stoga EU i njegove države članice trebaju nastaviti surađivati, među ostalim u smislu dodatnog promicanja zajedničke izrade programa i okvira za zajedničke rezultate na nacionalnoj razini, kao i s partnerima, kako bi se poboljšala usklađenost i učinkovitost razvojne suradnje. U tome smislu Vijeće jednako tako potiče partnerske zemlje na izradu i provedbu nacionalnih strategija za sigurnost opskrbe hranom i prehrane uz blisko savjetovanje sa svim ključnim dionicima.
11. S obzirom na trajne i nove globalne izazove, Vijeće poziva Komisiju da predloži reviziju okvira politike iz 2010. o sigurnosti opskrbe hranom te okvira politike iz 2013. o prehrani, poštujući pritom preuzete obveze povezane s prehranom i provodeći holistički pristup EU-a.
12. Ne dovodeći u pitanje pregovore o VFO-u koji su u tijeku, Vijeće ističe da je važno da Komisija, države članice i međunarodna zajednica osiguraju dodjelu dostatnih sredstava za učinkovito rješavanje problema sigurnosti opskrbe hranom i prehrane radi postizanja drugog cilja održivog razvoja i, time, zaustavljanja postojećeg negativnog trenda.
13. Vijeće poziva Komisiju i države članice da u sljedećem dvogodišnjem izvješću o provedbi obveza EU-a u području politika za sigurnost opskrbe hranom i prehrane posebice izvijeste o daljnjem postupanju slijedom ovih zaključaka Vijeća.